

Kauksi Ülle luulõtamisõst, elost ja imä olõmisõst

Kae lk 2

Nuur Urvastõ lõõdsamiis Konnula Herbert

Kae lk 3

Parm tsuskas ehk Varustini Andrese nalapilt

Kae lk 4

32. «Mino Võromaa» parõmba kirotaja teedä

Timahavadsõ «Mino Võromaa» kirätoie võistlusõ parõmbit kitetäs täämbä Sännä mõisa-keskusõn. Sääl saava kokko võro keelen kirotaja ja kõnõlõ-ja latsõ, selle et üteliidsi peetäs mõisan Jaigi-nimelist võrokee-litside juttõ kõnõlõmisõ päivä.

32. «Mino Võromaa» võistlu-sõl lei üten 47 last ja nuurt. 51 tüü seen oll' juttõ, luulõtuisi ja esiki väiku näütemäng. Parõmba tüü avit' vällä valli hindamiskogo: Hollo Aimi, Laanpere Helle, Kikka Liis ja Rahmani Jan.

Seo aasta oodõti juttõ vahtsõst-pruukmisõst, bussisõidust ja inemiisist, kiä omma Võromaa-lõ kuulsust toonu. Kõiki naid teemasit pruugiti kah. Niisama-tõ kirotõdi hää meelega ummi vanõmbidõ ja vanavanõmbidõ kokkosaamisõst ja tollõst, kuis kiäki om hindäle nime saanu. Parõmbit kirätõid saa pia lukõ

Võro instituudi kodolehe päält: wi.ee/mino-voromaa/.

32. «MINO VÖROMAA» VÕISTLUSÕ PARÕMBA KIROTAJA

1.–3. klassi vannusõrühmān
II kōtus – **Elpida-Marie Giannakaina** (Mõnistõ kuul), **Hindrik Saar** (Osola kuul)
III-IV kōtus – **Aale Lindenberg** (Mõnis-tõ kuul), **Jaan Juhkam** (Peedu kuul)

4.–6. klassi vannusõrühmān
I kōtus – **Katriine Mõttus** (Haani kuul)
II kōtus – **Kersti Glaser** (Oravi kuul)
III-IV kōtus – **Liisbet Rõõmusoks** (Haani kuul), **Angelos-Tepo Gianna-kainas** (Mõnistõ kuul)

7.–8. klassi vannusõrühmān
I kōtus – **Kevin Vissel** (Vilustõ kuul)
II kōtus – **Aveli Valb** (Haani kuul)
III-IV kōtus – **Britten Toomemägi, Kai-riin Koddala** (mõlõmba Orava kuul)

10.–12. klassi vannusõrühmān
I-II kōtus – **Joosep Rohkla, Ingvar Le-ping** (mõlõmba Verska gümnaasium)
III kōtus – **Marianne Toots** (Vahtsõlii-na gümnaasium)

VÖRO INSTITUUT

Pokumaal nakkasõ pääle uibuaiakontsõrdi

Joba kolmas suvi peetäs Po-kumaal Hauka talo man uibu-aiakontsõrtõ. Seo suvi astus edimädsenä üles Jürjensi Mari joba 17. lehekuul.

Nigu Pokumaa uibuaiakont-sõrtõ man iks om olnu, kõnõlõs ka timahava inne kontsõrti jut-tõ Pääri Piret.

Ligembät teedüst Pokumaa tegemiisi kotsilõ saa kaia in-

ternetist kodolehe pokumaa.ee päält.

Loosi mõisan tetäs valla pildinäütüs

9. lehekuul kell 14 tetäs Vahtsõ-liina kihlkunnan Loosi seldsi-majan valla fotonäütüs, kon pilte pääl saa nätä Loosi kandi ine-miisi 19. aastasaa lõpust ja 20. aastasaa alustusõst. Näütüse om kokko säädnü tunnõt filmi- ja pildimiis Ruusa Ago.

UL

Hõimupido Moosten

RAHMANI HEBO

4. lehekuu pääväl oll' Mooste Veskitiatri mano säetü hobõsõravvakujoli-nõ laud, mille takan istsõ kuun üts multikultuurnõ seltskund – oll' võrokõisi nii Põlvast ku Karulast, setosid mitmõst nulgast ja rahvast ka Lõuna-Tar-tomaalt ja Tartost. Moos-te Elohelü folgipido seen peeti hõimupido «Veere' kokku», kon laulti kats ja puul tunni säändsit rahva-laulõ, miä esi paigun sar-nadsõ omma ja kokko kõ-lasõ.

Hõimupido üts iistvidäjä Kalla Urmas kõnõl, kost säändse kontsõrdi mõtõ tull: «Ma sai teedä, ku pallo üttemuudo laalumänge om setosil ja võrokõisil, kos oma refrääni ja viie ütitse. Mõtli, et noid võinu kokko panda. Kuna katõskümnes Elohelü aastapäiv tull, tahime, et olõssi midägi esisugumast tettü. Tull mõtõ tuvva Võro-maa veere ja Eestimaa veere laembalt kokko. Ega nä ei pruugi üts-ütte väega häste tunda nii nigu vaja. Elohelü jaos oll' vällä valit võistlus-

RAHMANI HEBO PILT

Hõimupidolõ Moostehe oll' laulurahvast tulnu mitmõst nukast.

lugu Hargla kihlkunnast. Siin Moosten olõmö Võromaa põha-piiri pääl, mõisa takast lätt Tar-tomaa piir ja Hargla kihlkund om vasta Lätimaad. Et kutsumi niimuudu veere kokko.

Äkki jakku sinna külge tuu mõtõ, et kutsumõ sõs tõistpite ka veere kokko – nimelt Õda-gu-Võromaal ja Setomaal om näid ütitsit laula õge mitmit.

Oll' tahtjit ja tegijit kah: inne ei ole säräst asja tettü ja nüüt tee-me ärä. Teno kõõgilõ noilõ ine-miisile, kel tuu himo sisen oll', saigi är proomitus ja paistus, et naas miildümä. Mõtõ om viil seenimaani alalõ, et sellen lii-nin asjo edesi tetä. Sii olõs nigu hõimupäivi kodomainõ variant. Muudo kutsumõ kaugit rahvit ja märgime sõs ütenkuun, et

mis meil ütist om, aga võissi kodo ligembält kah ümbre kaia.»

Ja tõtõst, pido oll' väkev: ku iks seto Harglõ laulu perrä kargas, jääs tuust henge illos tunnõ, et viil om võimalik meil siin Eestimaa lõuna-nukan, a ka laembalt kõgõ rahvaga ütte miilt olla ja üte viie pääl helistä.

Põlva talorahvamuusõum pidä 40. tegevüsaastat

LUUDE MARGE

Timahava om Põlva talorahvamuusõumil Kari-latsin ümārik aastapäiv. Et Lõuna-Eesti kõgõ suurõmb vabaõhumuusõum om valla olnu 40 aastakka, kuts muu-sõumirahvas külāliidsi tege-miisi päivile. Edimāne noist tulõ joba seo puulpäiv, 11. lehekuul kellä 11–15.

Muusõum Karilatsin vana Posti-tii veeren om hāā paik täāmbād-se ao kipõst elokõrraldusõst vällä astmisõs. Aoluulidsõ Ka-riilatsi koolitalo, magariida ja vallamaja huunõ veevā külāliisi õkva nigu saa aastaga tagotsõhe vallakeskustõ.

Jalotuskāūgil kinān muusõu-mi pargin võtt külāliidsi vasta savvusannahõng, selle et kuul-meistre ioharimisõ paigan om ahi kütet ja muusõumipernaasõ Reeda iistvidāmisel saa aimu, kuis sanna küttā, vihta tetā ja māāne vāgi om lātteviil.

Koolimoro pääl āsatas Tiiu, kiā om kogohoitja olnu ja muu-

PILT MUUSÕUMI KODOLEHE PÄÄLT

Põlva talorahvamuusõumi koolimoro 2016. aastaga kevājā.

sõumi varanduisil silmä pääl hoitnu jo päält 30 aastaga. Tä näütās muusõumi «kõõgipuult» ja kõnõlõs, kuis āsa muusõumin aolõ vasta pandva. Ku om taht-mist, saa timā käest ka nõvvu, kuis vanno asjo hoita ja kõrda tetā.

Edesi vii kogohoitja Tiiu kü-lālidse seo huuo vahtsõlõ näü-tüsele koolimajan ja tutvustas rõividõ mano kāūvit ilostuisi. Kaalasideme ja mansetinõpsi,

sukatripi ja kaabu, kõnõlõmada prossõst, kāngist ja kākõttõst – kõkkõ tuud nii lähembāst ku kavvõmbast aost saa sääl nātā. Koolimaja klassiruumin toimõndas koolipreili Marge. Timā valja silmä all saa tarvi-ta krihvlit ja tahvlit, lukõ opi-tükke vannost kooliraamatist, murda päād mõistatuisiga ja voolti.

Koolimaja lae pääl uut kü-lāliidsi viil tõdõngi timahava-

nõ juubilar. 5. piimākuul om 130. sünnūaastapäiv rahvasuun Valgõmõtsa nõias kutsutul kunstnigul Juhansoo Vandal.

Ku koolimaja ümbre om tsiir pääle tettü, tulõ sammu sää-di tõsõlõ poolõ postitiid. Vana rehetarõ ja Punaku talo huu-nidõ man uutva teid peremiis Janek ja pernaanõ Maris. Nā kõnõlõsõ juttõ vannost aigõst ja laskva külāliidsil talotoimõn-duisi man üten lüvvā.

Muusõumi aastapāāvā tege-miisist osasaamisõs tulõ külā-liidsil osta õnnõ muusõumipilet, miā mass suurõlõ nemisele 4 eurot, opilaisilõ ja pensionāāre-le 2 eurot. Latsõ, kiā viil koo-lin ei kāū, saava muusõummi massulda. Suvõl tetās viil kolm tegemiisi päivā: 15. piimākuul, 13. hainakuul ja 17. põimukuul. Muusõum uut külāliidsi ka riikevaihõlidsõl muusõumipāā-vāl 18. lehekuul, ku muusõum om massulda valla kellā ütsāst hummogu kooni 23ni õdagu. Peetās üle-eestilisil muusõumi-üüd. Ligemb teedüs: polvatalu-rahvamuseum.ee.

XIII

URBANIPÄÄVÄ

LAAT

Urvastõ kerigupargin

25. mail

Kell 8

lipu ülestõmbaminõ ja palvus

Alakraam, käsitüü,

paikligu sõõgi müüjä

Kell 9

valimi kõgõ parõmbat KODUVEINI

Õpitarõ kell 9.30

Pannkoogi, laadulotõrii

Urvastõ külākappell

Kell 11.30 Laikrete perebānd

Esireijidõ saa tetā ennõttuui

nii lāadu pääl ku

Urvaste külāde seltsi

kontõ pääle

EE03101040201676003

MOÜJÄ PIÄT HINNÄST

KIRJA PANDMA!

Tel 5206001 (Air)

uks@urvasteseltsimeja.ee

FB Urvaste seltsimaja

ANTSLA

VALD

EESTI KULTUURKAPITAL

URVASTE

KOLME SELTSI

M Ä R G O T U S

Nalapilt vai peris elo?

Vahepääl tulõ pääle tunnõ, et kaet täambädse ao Eesti ello, a näet periselo asõmõl nalapilti, karikatuuri. Perämäne kõrd juhtu tuu mukka mõnõ päävä iist, ku nai vahtsõt ministrit, kiä paprõ päält ettekirõtdõt kõnõt maaha lukõ es mõista. Viirse nigu tõõsõ klassi lats ekä ütsikut sõnna kokko.

Tuu tõi miilde üte vana, Gori joonistõdu nalapildi. Sääl olf umbõs nii, et üts külämiis tulf hinnäst ministris pakma. Ku tä käest küsüti, kas tä om ull, hiitü külämiis edimält är: kas piät olõma vai? Veidükese hinnäst kogunu, lubasi tä saata uma vele, tuu om külh ull.

Uma Leht käü iks aoga üten. Ku elo nalapildis muutus, nakkami mi kah perämädse küle pääl nalapilti avaldama. Üteldäs jo, et täambädse ao inemine inämb kirõtdõt teksti väega lukõ ei taha, kaes parõmba meelega pilti. Tsipa hallõ tuu om, a miä tetä, proovimi sis muudsa olla ja aoga ütte sammu astu.

A peris nii kah ei saa, et hädäldät ja tunnõt hallõt miilt. Õks tulõ löüdä midägi hädä, positiivsõt kah. Tuuperäst lõpõtusõs üts hää suuv: hädä vanõmb nr 1 päivä!

RAHMANI JAN,
Uma Lehe päätoimõndaja

UMALEHT

Tulõ vällä egä katõ nädäli takast neläpäävä.

Toimõndusõ aadrõs: Tartu 48, 65609, Võro liin

E-post: info@umaleht.ee, tel 78 222 21

Kodoleht: umaleht.ee

Molovihk: facebook.com/umaleht

Päätoimõndaja: Jan Rahman, tel 56 922 841
jan@umaleht.ee

Abitoimõndaja: Kaile Kabun, info@umaleht.ee

Keeletoimõndaja: Laivi Org, laivi.org@wi.ee

Latsinuka toimõndaja: Mariko Faster,
latsinukk@umaleht.ee

Uma Lehe toimõndusõ kolleegium:

Tiia Allas, Külli Eichenbaum,
Aapo Ilves, Kaido Kama,
Ülle Kauksi, Rainer Kuuba,
Evar Saar.

Välläandja: SA Kultuurileht, kl.ee

Tellimine: Express Post AS, tellimine.ee, tel 617 7717

Kiri Nöörimaalt

Võro liina küle all Nöörimaal eläs laulja, kiränik ja otsja LUMISTE KATI, kiä and värskit mõttit, kuimuudu egäpääväello vaeldust löüdä ja märgotas tuust, miä parasjago süäme pääl.

3. kiri. Imä olõmisõ illos häierm

Mu meelest om egä naanõ kangõlas-imä, a mõnõ meist omma esieränis vägevä.

Mõtõldõn imäpääväle, märgota umast vanatädist Mäelo Helmist, kiä olf Eestin imäpäävä-kombõ alastaja. Kiränik, naisi õiguisi iist võitlõja ja edimädse Eesti Naasõ päätoimõndaja.

Täl olf kolm last, kinkast üts olf tervüseviaga. Lisas võtf tä uma perre mano kats noorõmbat velle ja kats sõsaralast, et neo kõrraligu haridusõ saanu. Ildampa sõa iist Ruutsi pagõnu, kasvaf tä üles ka kõgõ noorõmba vele puja.

Tä tugi kolmõ tütretütret koolinkäümist, pand' umma rahha «elävähe pank». Timä põhimõtõ olf – ammõdi selgessaaminõ om tähtsamb ku pangakonto. Latsi kõrvalt löüds tä aigu üten lüvvä ütiskundlidsõn ja poliitilidsõn elon ja raamatit kirotä. Tarton sai valmis 11 raamatut. Roodsin kirotf tä 16 raamatut.

Helmi avif eestläisi, kiä olli Saksamaal pagulaisi laagrin, ja timä abiga saiva 56 Eesti perekunda Saksamaalt Ruutsi minekis lua. Roodsi naisi karskusseldsi nimel käve tä kõnnit pidämän. Ku rehkendä

tuuga, ku pallo kõrdo olf elo todaaigu rassõmb, või arvada, et seod naist olf esierälidse väega õnnistõt.

«Latsõ omma elo häiermä,» üteldäs. Lats või ello muuta ja imeht nägemä panda.

Latsõga om kõüdet hulga salaperrä. Näi tedä unõn joba sis, ku tä mu kõtun olf. Timä süvvit silmi, miä andva mullõ kõüdüse egävädse aoga. Tä naaratusõ meelütäse ligi. Taha tedä mugu mušota, et seost suurõst puhtusõst ja imest ossa saia.

Mullõ miildüs latsõlõ rõnda anda. Seo om kõgõ suurõmb ligihüs, miä mi katõ vaihõl om, nigu kõüdüs nabanõõriga. Ku võrrõlda taad aigu kõgõ elo pikkusõga, om aig, ku tä mu rõnna otsan olla saa, nii häbemädä lühkü. Tuuperäst paku tälle võimaligult kavva seod mõnno.

Tä kallistas hää meelega ummi mänguasju, esiki raamatit, hindäl nii hell nägo pään. Kae tuud ja hindäl hing hellähtüs.

Oh, kuis tä hõisklõs, kiugahatas ja hõiskas! Seo om puhas rõõm olõmisõst, miä mullõgi külge nakkas. Ku veidi suurõ inemise säänest hõiskamist hindäle lubasõ. Latsi käest tulõ oppi, selle et tuu tege õnnõligus. Olõ umalõ latsõlõ otsalda tehnolik, et tä mu mano otsusf tulla.

Piigavägi om tuu, mis om imäle tähtsä, kuis muidu saat taa murõhtamisõ, hoolõ, vastutusõ ja süämevaluga ellä Väke täüs imä om prii ja murrõlda

Seo om nelläs kõrd mu elon, ku kevväi tulõ titavankriga kärotadõn. Ku latsõkõsõl määndsegi harinõmisõ ja rutiini kujonu omma, sõs om väega mõistlik noidsammu asju egä päiv samal aol tetä. Nii käütki egä päiv umbõs samal aol pikkä tsiiru kõndman, et tita magalõ panda. Kül sõs om aigu mõtõlda ja märgota.

Aju-uurja omma löüdnü, et imä aju lätt tõistsugutsõs. Joba latsõkandmisõ aigu tegünevä hormoni muutva naasõ neurokeemiät niimuudu, et ajun muutusõ aktiivsõs kõik piirkunna, miä omma kõüdedü halõstusõ, murrõ ja hoolõpidamisega. Neo muutusõ tegevä imä väega tundlikus nii ümbrekunna ku tõisi inemiisi tundidõ ja valu vasta – õks tuujaos, et imä olõssi valmis latsõ vajahuisi är tundma ja latsõ iist huult kandma.

Nii ma käügi muast külätiid pite edesi-tagasi ja mõtlõ, ku pallo maaškit, tsukruhernest, varahast pörknast tulõssi maaha tetä, et latsilõ küländ jakkunu. Veidüt jagama oppi om ju kah hää pedagoogilidsõn mõttõn, a mõnda asja tahassi, et latsil olõssi priiperäst käen.

Tulõ miilde kaonu vana-imäkene, kiä maaškavirkside vaihõl üükülmäüuse tuld tekk – et meil olõssi suvõl küländ

SOONÕ KATI, imä, oppaja ja rahvamuusik

võtta. Latsõn nigu es mõista tähele pandagi taad vaivanaidõ maaškidõ takan.

Mofovihun elä üten Roodsi koolitütrikulõ Greta Thunbergile, kiä suurõ maailma juhtõlõ ilmahäti miilde tulõtas. Ütsä-aastanõ pujakõnõ kaes kah. «Imä, ma taha kah minnä miilt avaldama. Ma tahassi kah, et mi maakerä õks alalõ jääsi,» ütles tä. A no kos sa saat – tital tulõ lõunaunõ aig pääle, ahi taht lämmistämist, süük vaia tetä. Ei saa sa maailma pästmä siist hindä tsillokõsõst piimälõhnalidsõst majapidamisest.

A süä haltas üten pujakõsõga. Ja viil topõld tuu peräst kah, et mõtlõt: mille sõs seoilmaaigu latsõ maailma pästmä piät...

Sõs läät tarrõ ja kaet televiisorist, kuis jumalaimä kerk Pariisin palas. Mõtlõt nigu hää sõbra pääle: vai jumalaimäkene, olf sul kah murõt uma pujakõsõga ja no kerk kah viil...

Meil olf haudja kana kolmõ-tõistkümnepujaga. Lihavõttõüüse käve repän, kõik sai hindäle, kanaimä kah. Ei tiäki, kas tä kõgõpäält puri kanaimä kõri läbi ja sõs sai rahunpoigõ süvvä vai võtsõ pujakõsõ

edimält ja kana makõssõõgis. Määne imä taa kanakõnõ olf! Ma käve tedä kaeman, tä olf nigu kants ummilõ poigilõ. Kuis nä kaiva tä siivu alt vällä ja juussõva tä manu kāküssile kõgõ, ku midä pelädä olf. Ja esiki säändse imä hoolõst ei olõ küländ... Süä jälki haltas.

Ma laula vaihõpääle Võromaa vannu regilaulõ üte väega inspiiriirvide naisi pundiga. Ku nä esinese, kutsutas näid Piigavägi. Mi ei olõ külh püüne pääl üten laulnu, a ütspäiv kärotõn naksi mõtlõma, et kas taa nimi ülepää musugutsõlõ inämb passiski. Mis piiga ma inämb olõ uma pesäkunnaga, inembä vast paaba joba valmis. Peris mutt vai tädi viil es tahtnu olla. A sõs joudse mullõ peräle. Periselt taa piigavägi omgi jo tuu, mis om imäle tähtsä. Kuis sa muidu saat taa murõhtamisõ, hoolõ, vastutusõ ja süämevaluga ellä – kõik naa stressihormoni tegevä õnnõ kipõlt vanas ja väsinüs. Sõs läätki laulma vai tandsma, tiit imelist süüki, joosõt ümbre järve vai mõtsu pite, läät kosmeetigu manu, et hinnäst kinäs tetä. Midä kõkkõ, mis and imäle taad prii ja murrõlda olõmisõ tunnõt. Seo aasta soovigi kõigilõ immile imäpääväs piigaväke. Ilohist imäpäivä!

Kauksi Ülle: imä ülesannõ om last hellütä ja perän priis laskõ

Timahavadsõ Juhan Liivi nime-lidse luulõpreemiä sai Kauksi Ülle luulõtusõ «Imäpuu» iist. Kõnõlõmi Üllega luulõtamisõst, elost ja imäpääväst.

Midä sa, Ülle, täambädsel aol päämidselt tiit?

Mul om veidükese kümnevõistlõja tunnõ. Esi ma olõ hinnäst pidänü kiränikus. Aokirändüst olõ opnu ja ilukirändüst kirutanu. Nii romaanini, tiatrietendüisi, novelle ku muud. A luulõtaja ammõtiga om sääne asi, et ku sa alustat nigu luulõtaja, sis peetas sinnu eluaig luulõtajas. Mu edimäne raamat olf luulõkogu, tuuperäst arvatas, et tuu om mu põhitüü. Sis ma piä tuud kah tegemä.

Kiränigõ liitu võeti minnu 1990. aastal, nii et 29 aastat om ammõtlikku staaži. Luulõpreemjit olõ ma tollõ ao joosul kolm saanu, 1993. aastal sai Kangro preemiä, 2004 sai Tartun Gustav Suitsu preemiä. Nüüd ma sai sis unistuisi Juhan Liivi preemiä.

Taa Juhan Liivi preemiä sait sa luulõtusõ iist «Imäpuu». Millest tuu luulõtusõ kõnõlõs?

Puiõga om mul umaette kõüdüs, kimmäle tugõvamb ku eläjidega. Mu edimäne kogu olf «Kesk umma mäge», sääl om väega palfu luulõtuusi pihlapuist ja vahtrist. Sääl ma olõ pidänü hinnäst mitmõn luulõtusõn pihlaga samas.

Tan «Imäpuu» luulõtusõn olõt sa suur tamm?

Ei. Kõgõ huvitavamb omgi tuu, et täpsele nii, nigu ma näütemängen panõ üte tegeläse kokku umbõs säitsme inemise

perrä, nii ka siin puuluulõtusõn omma seen kõik puu. Inemise nägevä tan jah tammõ, a mul om noid puud terve hulk, kes juuskva silmä iist läbi.

Paistus, et lihtsä asja, nigu luudusõ vai kombidõ hoitminõ, omma sullõ tähtsä.

Mõnõ aasta iist muutu Obinitsa väega tuulitsõs. Naksi märkmä, et mis tuu om, varamba es olõ nii tuulinõ. Sis ma naksi märkmä noidõ suuri lankõ pääle, mis olli tekkünü. Ma olõ giid ja sõida süvildõ gruppõga müüdä Setomaad ümbre. Ja midä sa noist kandõst ja võsust iks näütät? Sääne mõtsaraguminõ häõtäs mi kultuuri ja ma tunnõ taad uma naha pääl.

Mu meelest om mõistlik puiõst väikeisi vidinide tegemine. Ega haanimehe es müü ka vanast mõtsa, nä tei piibu ja voki. Mõtsa müüt är, mis sa järgmäne aasta tiit? Tollõn mõtõn ei olõ mõtõt müvvä kõikõ palgis, a tetä kas ilumuüblit vai mõtsan pilte, müvvä matka. Müvvä saa tsirgulaulu, mafankäümist, seenenkäümist. Matka, väärispuu, väiku asakõsõ. Ei tasu palki kuurmaviisi jalust är viiä. Perän om raha otsan, mis sa sis tiit: istut kannu pääl?!

Taa om tsipa murõhtamisõ luulõtus kah: latsõ piät hinnäst müümä.

Jah. Mullõ tunnus, et perimuskultuur om külh ohun. Maailm tulõ niivõrd ruttu pääle ja inemise muutusõ kõrrast rohkõmb robotis.

Kunagi olf kirgiisi kiräniku jutt, kuis orjõlõ tõmmati lehmäutar päähä, tuu kui-

VELSKRI MARDI PILT

Kauksi Ülle.

vi sinnä är ja inemise es saa inämb mõtõlda. Sutsõva õnnõ käsku täütä. Mu meelest internetiga om umbõs sammamuu-du: inemine kaotas sääl aigu, närve ja tuu piät olõma perädü suur jõud, et latsõ säält vällä vinnada ja näid kohegi viiä.

Kas latsi saa kasvata vai nä kasusõ esi?

Latsõ kasvatasõ vanõmbit. Toda mullõ Kaplinski Jaan kunagi ütelf, ku ma timä latsi hoitsõ. Et ärke ti kunagi mõtlõgõ, et ti näid kasvatat, esi piät kasuma. Kõgõ suurõmb, mis om, saat hindäle uma karja, uma seldsilidse kasvata.

Ku kaia laembalt, sis täambäne aig Eestin om lannü kuigi närvilidses ja tülüt-sedäs palfõ. Miä tan ülepää sünnüs?

Mu meelest tuu, mis Eesti poliitikan sünnüs, om miihivalitsusõga harinu miihi viimäne röögätüs inne, ku nä piät tunnistama, et kõik inemise omma

võrdsõ ja sugu ei loe. Tuu, mis sünnüs, om esätside gorilladõ viimäne röögätüs inne tuud, ku nä piät tunnistama, et ei saa politsei ülembäs panda inemist, kes purjun pääga roolin om jne.

Vanast olf vaia kanda relva ja atra, sis mehe pruukõva tuud är, et maailma juhti ja hoita hindä kontrolli all. A täambäne maailm om niimuudu, et olõ sa miis, naanõ vai mõlõmba kõrraga, ku sa olõt targa pääga ja päälenakkaja, sis võit sa iks ellä. Ei saa inämb säänest Hiina kastikõrda vai Inglüse aristokraatiat tetä.

A võru ja seto rahvakultuurin om periselt tuu naisi juhitu sugukunna tundminõ viil alalõ. Niikavva, ku inkubaatorin latsi tegemine vällä ei tulõ, om naasõl kah väiku tähtsä moment viil.

Midä imä olõminõ su jaos tähendäs?

Sõna «imä» tulõ sõnast ime-tämä vai ime. Mu meelest om imä tähtsä ülesannõ edimält last väega hellütä ja armastusõga üle valla ja määndsestki hetkest opata niimuudu, et tä taht esi vastutust võtta. Õigõl aol tulõ valla laskõ, et ei tulõ mõtõt jättä lats hindäle kodukraamjas.

Imäpääväga om nii, et maailm väega muutus ja määndselgi aol üteldäs niginii, et ei saa salvata noid naisi, kes imäs ei saa. Tuu om periselt vallus kūsümüs. Tihtsäle om nii, et nuu, kes väega tahtva, ei pruugi mingil põhjussõl latsi saia, ja noil, kes väega ei taha, õnnistus tuu väega kergele. Säändse hädä omma, a imä olõminõ, tuu om väega esieräline asi.

Küsse RAHMANI JAN

Nuur lõõdsamiis Konnula Herbert

RAHMANI JAN

Riidi, 3. lehekuu päeval Villändin peetü suurõ üle-riigilidse nuuri perimüsmuusikidõ võikimängmise võitsõ är 18aastanõ Urvastõ lõõdsamiis Konnula Herbert. Kokko võtsõ Eesti perimüsmuusiga keskusõ kõrraldõdust võikimängmisest ossa 71 nuurt perimüsmuusikut.

«Olõ lõõdsamängjä Urvastõst, käü Tartun Jaan Poska gümnaasiumin 11. klassin,» tutvustas küländ väiku jutuga Konnula Herbert hinnäst.

Pillimängmise pisiläse herät Herbertin vanaesä, kiä koton klavõrit ja karmoškak mängse. Uma edimädsse muusigakoolitusõ sai Herbert Antsla muusigakoolist, kon tä klavõrit ja lõõtsa opsõ. Ja kuigi tä olõs parõmba meelega karmoškakat opnu, meelüt edimäne lõõdsapppaja Laube Kadri tedä lõõtsa mängmä.

«Kadri ütël, et opi lõõts är, sis tulõ karmoška esihindäst,» tulõtas Herbert opmisõ alostust miilde. No om juhtunu nii, et Herbertist om saanu iks lõõdsamiis, karmoškamängmist

RAHMANI JANI PILT

Lõõdsamiis Konnula Herbert.

om tä kül pruuvenu, a eräle opnu ei olõ.

Täämbädses om Herbert lõõtsa mängnü jo kümme aastakka.

Timä edimäne pill olf Saksa Hohneri lõõts. Teppo tüüpi Eestil lõõtsa mäng tä 2014. aastast pääle. Pilli om Herbertile meisterdänü Urvastõ pillimeistre Vuksi Alar. Parhilla om uma pilli meistri käen remondin ja pildi

pääl mäng tä Ubina Juhani käest lainatu pilliga.

Päält Antsla muusigakooli opsõ Herbert pilli Võrol Ojasaarõ Toomassõ käe all. Täämbä oppas tedä Tarton Elleri koolin Ubina Juhani.

Perämädsse hetke võit

Üles om Konnula Herbert astnu võikimängmiisil Võrol, Vil-

ländin, Haapsalun ja muialgi. Ka Talfna Televisiooni «Rahvalõõtsal» sai Herbertit nätä.

Üleriigilidse nuuri perimüsmuusikidõ võikimängmisel es käü Herbert edimäne kõrd. «Ma olõ säääl mitu kõrda käünü ja mitu kõrda om häste kah lännü, a no tullf seo perisvõit,» om Herbert rõõmsa. Tä seletäs, et seo olf ka perämäne aasta, ku timä taast võistlusõst ossa võtõ. «Vannusõpiir om säääl kooni 18, seo aasta saigi ma perämist kõrda ossa võtta,» kõnõlõs Herbert.

Villändin võti mõõtu esisugumaidsi pillega muusigu. Lõõtsu olf 16 tükki, viiulit ja kandlit kah hulga. Määne tunnõ olf, ku päävõit vällä kuu-lutõdi? «Peris hää tunnõ olf,» jääs Herbert tasalikus.

Võikimängmisel pidi egä pillimiis ette kandma kats esimuudu eesti perimüsluku. Herberti mängidü luu olli «Vahtra polka» Kikka Karla perrä ja «Akordeoni valss» Teppo Aivari perrä.

Herbert ütles, et võit tulõ es kergele. «Küländ kimmäs konkurents olf. Peris pallu om noid, kes häste mängvä.»

Pillimehe leib

Vahtsõt lugusit opp Herbert niimuudu, et jätt viisi miilde ja sis nakkas pilli päält otsma, kuis taa lugu käü. Mõnõ kee-

rolidsõmba luu pruuu inne klavõri pääl kah är. Ja paar luku om tä opnu noodi perrä, kuigi hindas kõgõ inämb rahvamuusiga opmist kuulmisõ perrä.

Nigu lõõdsamängjä perämädsel aol iks, võtt ka Herbert mõnikõrd pillimängu mano laulu üles. Lemmik-laulu tä nimmada ei mõista, ütles, et laulõ om egäsugutsit ja timä laul tujo perrä. Üts kimmäs laul, midä lõõdsamehe umas hümnis pidävä, om «Pillimehe leib», tuud laul Herbert iks kah.

A määne tuu pillimehe leib periselt om, kas nuurt pillimiist üles lõudäs ja mängmä iks kutsutas? «Esinemiisi vahapääl tulõ ette, pallu ei olõ, peris egä nädälivahetus iks ei olõ,» seletäs Herbert. Harilgult kutsutas lõõdsamihi sünnüpääväle ja üles lõudäs pillimiis inämbüisi tutvidõ kaudu.

A määndse omma Konnula Herberti muu huviala? «Egäsugunõ tehnika huvitas minnu. Autovärk, arvuti, elektroonika,» kõnõlõs Herbert, a tunnistas, et kooli ja pillimängmise kõrvalt väega aigu üle ei jääki. Nii ei mõista tä ka täämbä üteldä, midä täpsele tä tulõvigun tetä taht. «Mõttit om, a ei suta otsusta,» jääs Herbert salaperälidses.

Haigõmaja

Pikkä aigu trauma-punktin tüütänü URMI AILI tulõtas miilde, määnd-sit juhtumiisi meditsiinitüün ette om tulnu.

Lahjõmbas tett Fairy

Kiäki olf anomamõsuvedeliku Fairy lahjõmbas tennü ja limmonaadipudõlihe pandnu.

Tahtsõmi juvva ja ütli tüükaaslasõlõ Valjalõ: kae, säääl pudõlin um limmonaat.

Tä maitsõ ja ütël, et vast mahl, sääne *kislenkaja*. Võtsõ sis punnusuatvve ja süläs vällä.

Sis saiõ arvo, mis olf. Viil tük aigu loput suud, mis aiõ mugu vattu vällä. Hää nali.

Kats kalamiist ja ei üttegi kalla

Ütel õdagul tulliva kats kalamiist. Õigõhe es olõ nä viil kallo saanuki.

Olliva õngõ autohe pannuva ja sis esi kah istnuva. A nii õnnõtulõ, et üts olf istnu õkvalt õngõkonksi hindäle tuharahe.

Tõnõ olf lännü sõbralõ appi ja tõsõ õngõ iist är nõstmisõga ajanu kogõmalda hindäle kah konksi näpu sisse. Vot sis kats kalamiist ja ei üttegi kalla.

Keväjäkildakõisi luudusõst ja elost

***

Õdagu aian mullan mütäten seie minno ütsik kiholanõ. Ma kannahü tuu rõõmuga vällä ja es lüü tõist maahagi.

Muido olõ-i tsirgukõisil, midä süvvä. Mõni tsirk iks viil laul umma keväjäst laulukõist.

***

Nigu minevä ja üleminevä aasta, kutsuti minno seo keväjä jälki puukuuli tüüle. Parhilla korjami põllu päält nuuri kuusõkõisi. Loemi är ja panõmi kottõ sisse, millega nä edesi viiäs ja mõtsa kükätäs.

Ku tulõ sääne põud nigu minevä aasta, sis ei olõ tiidä, kas nä iks kasuma kah läävä.

***

Seost aastast um puukooli nimetüs «taimla» ja eräinemiisle inämb kasvõ ei müvvä. Kõik puukõsõ kükätäs riigimõtsa. Jutt um ütest Tarto taimlast.

***

Uudistõn üteldi, et minevä aasta olõvat väega pallo mõtsa är maaha lõigatu. Rohkõmb ku kunagi varrampa. Ega sis ei jääki muud üle, ku vahtsõnõ mõts pääle kükädä. Vast and taivaesä vihma kah, et kasvokõsõ ilosah kasuma saassi minnä.

***

Hää, et um viil minosugutsit pensionääre, kedä tüüle kutsu. Kasu kah katõpuulnõ. Mi vaenõ riik saa uma tulumassu tävvega kätte ja veidükese jääs mullõ kah. Vähämbält tüütegemise rõõm jääs mullõ. Tuud rõõmu ei saa külh ütski valitsus är võtta.

URMI AILI

Priinime lugu

Rubriigin kõnõldas perekunnanimmi periolõmisõst ja tähendüsest.

Kalgan

Säänest priinimme om täämbädsse ao Eestin õnnõ 16 inemisel. Nimi olõ-i Eestin pantu, a siiä saanu Lätist. Ruhja kandi miis Adams Galgan tullf Lätist Eestimaaõ Koikküllä ja tõi ütten ka nime, miä timä olf säääl saanu 1822. a paiku. Timä priinimme panti kirja ka kujul *Galsons*. Koikküllä ostõ tä talu 1865. aastal.

Nimme om ka täämbädsse päävä Lätin olõman, a määnegi tävveste harilik nimi olõ-i taa säälg. Eestin naati nimme pia kirutama K-ga. Ütest külest tuuperäst, et eesti keelen olõ-i harilik nõrk täht sõna algusõn; tõõsõst külest tähendüse peräst. Vinne keelen olf sama sõna, miä om priinime alussõs,

küländ häste tunnõt ja algas kah K-ga.

Om väega tõõperäne, et Ruhjan valiti priinimes kasvunimi; võiollla valiti sääne nimi esiki kostki kasvuraamatust. Eesti keeli om taa haina nimi *kalganirohi*, inglüse keelen *galangal*, täämbädsse ao Saksa keelen *Galgant*, a vanõmba ao Saksa keelen *Galgan* ja vinne keelen *kalgan* (калган) (liigi omma *Alpinia officinarum* ja *Alpinia galanga*). Tuu om sääne ingvääritaolinõ juurik. Kalganirohu omma peri Lõunõhumoguu-Aasiast ja noid opiti Euruupaan tundma Vinnemaa kaudu 17. aastaga-saal. Väikene kalganiruuh (saksa *Echter Galgant*) om keskaost peri ravihain. Suurõ kalganirohu (*Alpinia galan-*

ga) taiekeeline nimi om *Kha* ja tuud tundva eestläse kah Tom Kha supi nimen.

Haina hinnäst Lätin muiduki ei kasu, a Liivimaa sakslasõ tunni tuud umast kõõgist. Joba 1731. aastal ilmu Saksa-maal raamat «Neu volkommen Kräuter-Buch» 'vahtsõnõ tävvelik rohuraamat', kon olf katõlõ kasvusordilõ ütids nimiga *Galgan* pühendet terve lehekülj.

Ütel kõrral om Lannamõtsan nimme ka eestistet. Vahtsõs nimes om võet Randmaa.

Koikküllä, Lannamõtsa ja Kaagjärve kandin om hulga nimmi, minkal Lätin tagapõhi. Mõnõ noist omma siiä tulnu, a mõnõ siin lätläisile pantu.

SAARÕ EVAR

DIRIGENT KASPARS PUTNINŠ
LAVASTAJA TARMO TAGAMETS (RAKVERE TEATER)
KUNSTNIK LIISA SOOLEPP
ESITÄSE MARI KALKUN, MEELIKA HAINSOO,
LAULT OTSAR, STEN KARPOV (ENDLA TEATER),
AGU TROLLA, EFK JA ERSO MUUSIKU

MÄRT-MATIS LILL

SUIDSU-SANNA-SÜMFOONIA

EESTI FILHARMOONIA
KAMMERKOORI
MUUSIKALAVASTUS

2. ja 3.08 kell 19, 4.08 kell 16
Mooste Folgikuan
Pilet 2. juunini 15/20 €, ildampa 20/25 € Piletilevin.
Ligemb teedüs www.epcc.ee

Puiron pulli omma ulli

SÄINASTI ENNO

1975. aastaga keväjä jõudsõ tsõõriga Põlvamaalõ tagasi. Taa jutt käü õnnõ mino kotsilõ: olõ põlinõ Põlvamaa tsura, tan sündünü ja suurõs saanu. Tõnõpuul olõ tõsõst kandist – Mulgimaalt.

Saimi elo ja tüükotussõ Põlva kolhoosi Aarna küllä. Taal kolhoosil olõ ka üts esimiis, kink nimes Üts. Timä juhtmisõ all olõ majand parõmbidõ siän.

Naanõ sai tüükotussõ nuurkafa pääle pullilauta ja ma tüükua mano autoelektrikus. A inne ja pääle tüüaigu käve ka naasõl abis. Ja ku naasõl väega rassõs lätõ, tuli är periselt pullilauta tüüle.

Tallita olõ pallo sulgõ seen nuurpullõ ja mito rita keti otsan vanõmbit pullõ, kiä lätõ kõrrast kombinaati. Zootehnik mõõtsõ lindiga pulli är ja ku mõõdukaal vällä andõ uma 450–500 killo, olõ tapalõ sõit. Et kaalu kipõmbidõ kätte saia, võtsõ naanõ hindäle liisna kohustusõ ja leperse ülembidega kokko, et nä omma abis pärmi ja siiropijäägi hankmisõga. Ja ku ülembä olli tuuga peri, sõs lätõ «praskä» tegemises valla.

Pääle õdakust süütmist, ku söödäkaro sai vabas, naksimi pullõlõ «kõõrämit» tegemä. Asi käve niimuudu, et puis-

REIMANNI HILDEGARDI TSEHKENDÜS

timi kårro kimmä pordsu jauha, valimi pääle kiivõt vett, segäsimi är, lasimi tükk aigu saista, sõs tempsemi külmä viiga parras lämmäs, pannimi mano pärmi ja siiropi, katimi rõivaga kinni ja jätimi lauta saisma kooni hummoguni.

Ku hummogu pullõ süütmä tullimi, olõ kåru silmini vatutavat rüübet täüs. Pühksemi molli õdakust sõõgisodist puhtas ja naksimi pullõlõ «kõõrämit» jagama – egä pull sai pangitavve. Vahepääl tull mõlaga siädä, et kõik saanu üttemuudu paksusõga rüübet. Mõni minot ja kõik olõ otsan. Esiki mold lakuti puhtas. Ja ku mõni olõ aig-

ladsõmb, sõs kipõmb lätõ tõsõ käest vargilõ.

Veitü ao peräst olõ laudan laulukuur, ku mitte RAM, sis mehe mõtsast vai pulli laudast. Laut olõ säänest müügmist täüs ja nilpsati kiilt. Tuu tähendõ sõs: kas pulli jäivä purjo vai nõvvõti liisna portsõ.

Laula pallo laulat, a ütõskõrd saa pido otsa – halast süütä pääle ja moka maaha. Säänest kraami saa-i egä päiv – hää, ku paar-kolm kõrda nädälin. Pühksemi vahekäügi puhtas ja säädsemi kodo lõunalõ minekis, ku kaimi, et üts pull väega ähk ja puhk ja om kerest väega jämme, sis viskas

pikäle. Lätõsimo mano ja aimi tä vahtõst üles. Pull tudisi, ai suust vattu ja olõ täüs ku tiil. Selge, pullil om puhitus. Pullil om rassõ jalgu pääl saista, taht jälki pikäle hii-tä. Mi ollimi tuud nannü: ku elläi pikäle hii, sõs om täl lahkimine.

Meid olõ veterinaartohtri opanu, kuimuudu tulõ eläjät lahkimekist pästä ja meile olõ sääne riistapuu kah ant, minka eläjäle kõttu tsusada. Tollõ riistapuu nimetüs om trokaar. Täl om terräv ots ja toro ümbre. Ku ettenäidädu kotsõ päält makko tsuskat, sõs toro jääse sisse, et mulk kinni es lannü ja gaas tulõ niimuudu vällä.

Mul es jääki muud üle, ku tull trokaariga pulli maost läbi tsusada, tõõnõpuul hoitõ sõ pulli kinni, et tä pikäle es hiiitü. Viil tükk aigu pääle tsuskamist es lasõ mi täl pikäle hii-tä – lasimi tä hoobis ketist valla lauda pääle jalotama. UIF ja ahnõ pull, mändse hädä hindäle ütten tõi. Seo-kõrd pästimi tä elo, a võinu hullõmbidõ minnä. Sõski jäi tä kergele põdõma.

Mõnõ päävä peräst, ku naati tõisi ketipullõ kombinaati viima, panti tuu pull kah kuurma pääle. Kas usuti vai ei usu, a pulli silmist juussõ vesi – pull iksõ. Ja mi kah iksõmi...

Parm tsuskas

Nalapildiga tsuskas ütiskunda mõnõst hellembäst kotussõst Rõugõ Rebäse külä miis VARUSTINI ANDRES, tunnõt ka nimõga PARM.

Tossu Tilda pajatus

Kavval hobõsõvaras

Väiku maakeskkooli lõpuklassi noorõ tahtõ pito pitä. Hää kotus olõ üte klassivele man külän. Klassiveli võtsõ hindä hoolõs, kuis kõik tuu kamp kinäste bussi päält edesi toimõnda.

Olõ talvinõ aig ja tütrigu tah-s läbi lumõ sumps. Klassiveli vei rii pääle säetü killavoori ütten pidoseltskunna ni süüke-juukõga hobõsõga pido-paika.

Hummogu, ku pido olõ peetü, sõidutõdi kõik õnnõligult jäl bussi pääle. Hää klassiveli luutsõ hobõsõ ütten rii ja riistuga tagasi viiä inne, ku tallimiis

tüüle tulõ. Tä olõ hobõsõ kõigi riistuga võtnu ütismajandi talist lupa küsümälä. Tollõ teo kotsilõ või üldä kah, et varasf.

A tallimiis olõ joba tüüle tulnu. Hobõsõvargal es jää üle muud ku vahtõnõ lugu vällä mõtõlda. Tuu jutt sai sääne: «Lõudse hobõsõkõsõ tii päält. Kuulda olõ, et kavvõmbal rahvamajan olõ pidoõdak olnu. Pelädä om, et noorõ olli hobõsõ võtnu ja maaha unõhtanu. Hopõn naas sis ummapääd astma. Ma kai, et tuu tä esi är.»

Tallimiis olõ väega tenolik ja es jõvva ausat koolipoissi är kittä.

TOSSU TILDA

Kontrolltüü

Umbõs kümme aastat tagasi ütten koolin. Illus keväjene aig, puukõsõ aknõ takan vanan pargin kõik lehte minemen. Nii ku tunn alas, saiva lätõ teedä, et tulõ kontrolltüü. Üts latsõkõnõ ütelf, et pää valutõs. Tõnõ kaivaõ kõtuvallu. Kolmandõ meelest es olõ klassin õhku ollaki. Oppaja laskõ aknõ valla. Välläst olõ kuulda varõsõ väega kõva: krrea, krrea, krrea! Sis saistaõ Varõsõ-nimeline poiskõnõ pistü ja ütelf: «Ma piä mineme. Imä hõikas minnu lõunalõ.»

Es jõvva tuu naarukoori seen oppaja kah tõsist näku tetä. Kõik hädidse latsõ olli kõrraga terves saanu ja kontrolltüü sai kah tettüs.

PANGA MILVI

Püksepressmine

Kasvi latsõn säänsen perren, kon olli kimmäle paigan miihi tüü ja naisi tüü. Naasõ es nakka ilmangi puid lahuma vai maad kündmä. Kellelegi es tulõ päähagi, et mehe pidänü tarrõ kraamma, mõsu triikmä vai pükse pressmä.

Ja nii ma lätõsige uma elutarkusõga ülikuuli ja sääil pia mehele. Mu miis olõ lõpõtõnu Tartun tuukõrdsõ Tammisaarõ kooli ja harinu sääil pia egä õdak pükse pressmä. Ku mi sõs intrist eräkortõrihe kolisimi ja miis õkva edimädsel õdakul pressravva kuumas aiõ, naksi ma pükse viike paika säädmä. Oh sa taivas, ku miis karaõ ja haard

mul püksti käest ja nakaõ esi pressmä!

Ma olli õkva hiiitünü. Naksi sõs tassakõisi uurma, mille nii, ma olõ jo kotun esä ja lella pükse pressnü maa ja ilm. Miis selef, et ku tä keskkooli aigu uma tädi man kortõrin olõ, sõs täditütär paluf tiä kõgõ vahtõmbilõ püksele mulgu sisse ja tuuperäst tä press egä kõrd ummi pükse esi.

Täämbädse päävani om mul hää miil tuu täditütret tettü «naisi tüü» peräst, kuiki põra tulõ seod püksepressmist tetä palfu veidemb. Mu miis press seenimaani pükse esi ja niimuudu joba 53 aastat.

ALOPI ENE

Maolda nali

Mõni nali om nii maolda, et aja peris naardma. Toimõndaja om üte säändse siia vällä valinu.

Tsiklimiis külän

Tsiklimiis sõitsõ küllä. Tuu olõ vanal aol, ku tsikli es olõ egä-päävane, tuuperäst tullõ kõik küläravhas uudistama. Üts poiskõnõ tõi tsiklimehele taari.

Tsiklimiis jõi ja kitse: «Hää taar. Om sul seod viil?»

«Terve pütütäüs,» selef poiskõnõ. «Mul vanaimägi sattõ eelä sinnä taari sisse!»

«Kuis sa mullõ säänest taari pakut,» vihasf tsiklimiis ja virot taarianoma vasta maad purus.

«Mis sa teit? Seo olõ mu vele pissipott,» sai poiskõnõ pahatsõs.

Latsilõ

Vastus saada' üte nädäli joosul meiliaadrõssi pääle latsinukk@umaleht.ee vai postiaga: Uma Leht Tartu 48 65609 Võro.

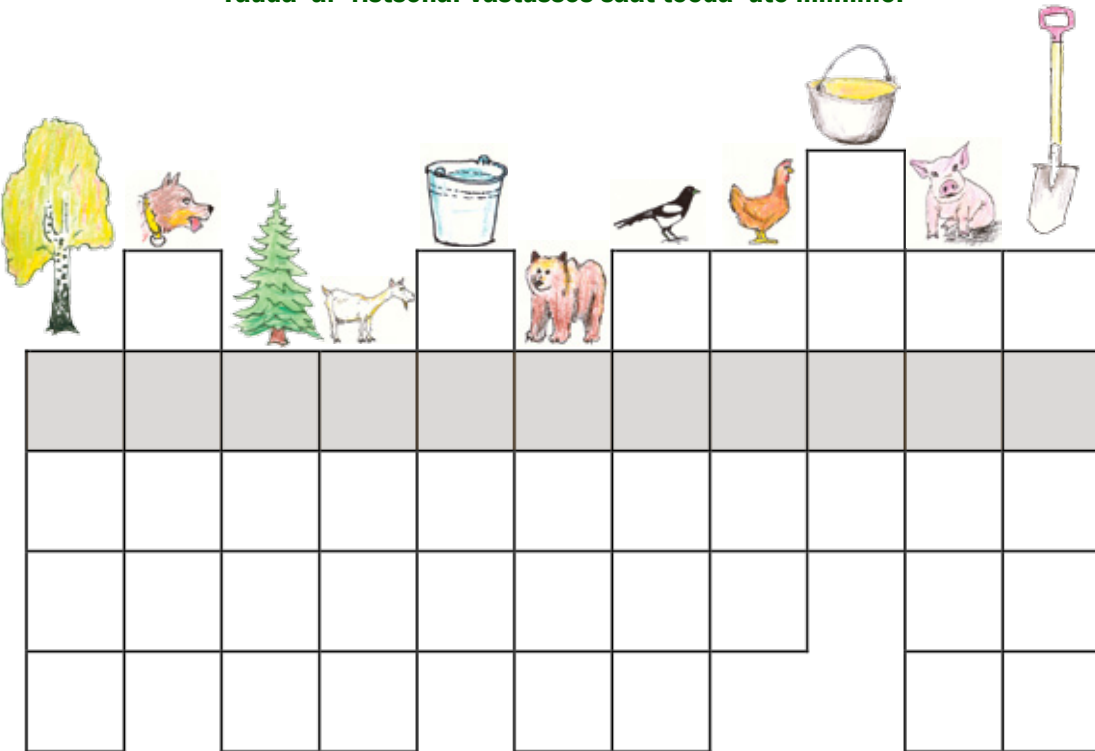
Vastussõ mano panõ' kirja uma nimi, vannus ja kimmähe ka postiaadrõs.

Vastajidõ vaihõl loositas vällä võrokeelitsit latsiraamatit vai plaatõ.

Latsinukka tugõva' Võro Instituut ja Võro selts VKKF.

Minevä kõrra vastussidõ iist saa avvohinna HEINMETSA HANNA (15) Häätaro küläst.

Täädä' är' ristsõnal Vastussõs saat teedä' üte lillinime!

SAARÕ EVARI TSEHKENDÜSE

Imäpäävä ots

Ma kuuli raadiost, et täämbädse päävä latsil ei olõki immä. Tuu, et osa latsi omma ilma esäldä, olõ-i määnegi uudis. Mõni esä om iks kaoma lannü. Latsiaiah es peetä inämb esäpäivägi, selle et kõigil latsil olõ-s kotoh essä. A nüüd tulõ vällä, et mõlõmba omma kaonu, nii esä ku imä.

Ku targa mehe pelgäse säänest asja, et latsõl või olla kats

essä vai kats immä, sõs muudsal perrel om kats tiidmäda suust latsõvanõmbat.

Kas imäpäivä tohet inämb nimmada? Vai tulõgi pitä keväjäst latsõvanõmbapäivä imäpäivä aigu ja sügüest latsõvanõmbapäivä esäpäivä aigu. A midä inemise ull mõistus ka vällä ei mõtlõ, latsi sünnütäse ka edespite naasõ. Kõgõlõ kaemalda.

MUDA MARI

Telli Uma Leht!

6 kuud – 6 €, 12 kuud – 12 €, e-ervõ püsimumaleping 0.85 € kuun.

Telli saa ExpressPostist: tellimine.ee/umaleht tel 617 7717.